

Σύμφωνα με τις εξετάσεις που σας έγιναν ο γιατρός σας αποφάσισε ότι πρέπει να σας γίνει εμφύτευση μόνιμου βηματοδότη. Η τοποθέτηση του δεν αποτελεί μειονέκτημα ούτε αναπηρία αλλά αντιθέτως θα σας επιτρέψει να ζήσετε μια φυσιολογική ζωή. Οι πληροφορίες που ακολουθούν έχουν σκοπό να απαντήσουν τις απορίες σας και να σας καθησυχάσουν από τυχόν ανησυχίες. Ο γιατρός σας και όλη η ομάδα του ιατρείου βηματοδοτών είναι στη διάθεση σας για τυχόν ερωτήσεις.

- Γιατί πρέπει να τοποθετηθεί βηματοδότης ;

Η καρδιά είναι μία μυϊκή αντλία που χτυπά περισσότερο από 100.000 φορές την ημέρα. Ο καρδιακός ρυθμός υπό φυσιολογικές συνθήκες ρυθμίζεται από τον φυσικό καρδιακό βηματοδότη, ο οποίος είναι τοποθετημένος στο πάνω δεξιό μέρος της καρδιάς και ονομάζεται **φλεβόκομβος**. Είναι μία μικρή ομάδα ειδικών κυττάρων που παράγουν ηλεκτρικά σήματα σε κανονικά διαστήματα. Ο φλεβόκομβος αυτόματα αυξομειώνει τον καρδιακό ρυθμό ανάλογα με τις ανάγκες του σώματος. Για παράδειγμα κατά την διάρκεια ασκήσεως ο καρδιακός ρυθμός αυξάνεται καθώς απαιτείται μεγαλύτερη ροή αίματος στο σώμα. Μερικές φορές όμως η καρδιά δεν είναι ικανή να ανταποκριθεί στις ανάγκες του σώματος σε αίμα. Ένα άτομο με αυτό το πρόβλημα αισθάνεται κουρασμένο ή έχει συχνές τάσεις λιποθυμίας. Μπορεί να είχατε αυτά ή και άλλα συμπτώματα πριν σας τοποθετηθεί ο βηματοδότης .

- Τι είναι ο βηματοδότης;

Είναι μια συσκευή που παράγει ηλεκτρικά ερεθίσματα, τα οποία διεγείρουν την καρδιά μέσω ενός ή δυο ειδικών καλωδίων. Τοποθετείται στις καταστάσεις που η αυτόνομη διέγερση της καρδιάς έχει διαταραχθεί με αποτέλεσμα την εμφάνιση βραδυαρρυθμιών, οι οποίες μπορεί να προκαλούν ζάλη, κόπωση, δύσπνοια ή λιποθυμικά επεισόδια.

Ο βηματοδότης μεταβάλλει τον καρδιακό ρυθμό ώστε να ανταποκρίνεται η καρδιά στις ανάγκες του σώματος σε αίμα. Ο βηματοδότης παρέχει βηματοδοτικά σήματα που μοιάζουν πολύ με τα φυσιολογικά σήματα της καρδιάς.

- Το σύστημα βηματοδότησης

Το βηματοδοτικό σύστημα αποτελείται από δύο μέρη: Τη **γεννήτρια** η οποία παράγει τα βηματοδοτικά ερεθίσματα και τα **ηλεκτρόδια** που αποδίδουν τα βηματοδοτικά ερεθίσματα στην καρδιά. Τα ίδια επίσης ηλεκτρόδια μπορούν να μεταφέρουν σήματα από την καρδιά στον βηματοδότη. Διαβάζοντας αυτά τα σήματα η γεννήτρια παλμών είναι ικανή να παρακολουθεί την καρδιακή δραστηριότητα και να ανταποκρίνεται ανάλογα.

Οι βηματοδότες λειτουργούν κατ' επίκληση. Αυτό σημαίνει ότι ο βηματοδότης αναμένει το

φυσικό ρυθμό και όταν πέσει κάτω από τα προκαθορισμένα όρια τότε στέλνει βηματοδοτικούς παλμούς (ερεθίσματα), αρκετά δυνατούς ώστε να εξαναγκάσει την καρδιά να συσπαστεί και να τροφοδοτήσει με αίμα το σώμα.

Οι σημερινοί λοιπόν βηματοδότες χαρακτηρίζονται από την λειτουργία της αίσθησης (αναγνώριση των φυσικών παλμών της καρδιάς), από την λειτουργία της βηματοδότησης (αποστολή ερεθίσματος ικανού να διεγείρει την καρδιά όταν χρειάζεται), και την βηματοδοτική συχνότητα (δηλαδή την συχνότητα των ερεθισμάτων που εκπέμπει ο βηματοδότης). Εάν η συχνότητα της καρδιάς είναι μικρότερη από αυτή που έχουμε ορίσει, ο βηματοδότης το αισθάνεται και δίνει ερεθίσματα σε συχνότητα όσο η βηματοδοτική. Εάν η συχνότητα της καρδιάς είναι μεγαλύτερη από την βηματοδοτική, ο βηματοδότης το αισθάνεται και αναστέλλει την παραγωγή ερεθισμάτων.

Μερικές λειτουργίες του βηματοδότη μπορούν να ρυθμιστούν από τον γιατρό εξωτερικά μέσω ειδικών συσκευών που ονομάζονται **προγραμματιστές βηματοδοτώ ν** για να ανταποκρίνεται ο βηματοδότης πλήρως με τις ανάγκες του ασθενούς.

- Η επέμβαση για το βηματοδότη

Σήμερα η επέμβαση για την εμφύτευση του βηματοδότη αποτελεί ρουτίνα. Συνήθως διαρκεί 1-2 ώρες και ο ασθενής πηγαίνει σπίτι του την επόμενη μέρα. Ο κάθε ασθενής είναι μοναδικός και η επέμβαση διαφέρει από άτομο σε άτομο.

-Τι συμβαίνει την ημέρα της επέμβασης;

Πριν την επέμβαση, ο ιατρός σας θα σας πει πώς να προετοιμαστείτε για την επέμβαση. Ένας νοσηλευτής / τρια θα σας ξυρίσει στο στήθος και κάτω από την μασχάλη. Μπορεί να χρειαστεί να σταματήσετε από πριν να παίρνετε ένα ή περισσότερα φάρμακα. Συνήθως, ζητείται από τους ασθενείς να μην καταναλώσουν ποτά ή να μην φάνε αρκετές ώρες πριν την επέμβαση. Θα μεταφερθείτε στην αίθουσα βηματοδότη όπου μια νοσηλεύτρια /της ή ένας κλινικός ιατρός θα σας πλύνει με αντισηπτικό το άνω μέρος του στήθους.

Κατά την διάρκεια της διαδικασίας θα σας γίνει μια ένεση τοπικής αναισθησίας για να μη πονά η περιοχή όπου θα τοποθετηθεί ο βηματοδότης.

Μετά τον καθαρισμό του δέρματος του ώμου ή του στήθους και την τοπική αναισθησία, ο ιατρός κάνει μια τομή στο δέρμα μήκους περίπου δύο με τέσσερα εκατοστά. Τότε βρίσκει μια φλέβα και περνά το ηλεκτρόδιο απευθείας στην καρδιά, χρησιμοποιώντας ένα ακτινοσκόπιο για να βρει το σωστό σημείο. Δεν πρέπει να πονάτε ή να αισθάνεστε τα ηλεκτρόδια στην καρδιά σας.

Εν συνεχεία ο γιατρός φτιάχνει ένα μικρό θύλακα ή τσέπη κάτω από το δέρμα και εκεί τοποθετεί το βηματοδότη και τον συνδέει με τα ηλεκτρόδια. Τότε δοκιμάζεται ο βηματοδότης για να βεβαιωθεί ότι λειτουργεί σωστά.

Μπορεί να αισθανθείτε κάποια πίεση ενώ εισέρχονται ο βηματοδότης και τα ηλεκτρόδια. Αν αρχίσετε να αισθάνεστε αυξανόμενη δυσφορία, πρέπει αμέσως να το πείτε. Δεν πρέπει να κινηθείτε ή να κουνήσετε το χέρι κατά την διάρκεια της επέμβασης.

-Μετά το τέλος της επέμβασης

Μόλις τελειώσει η επέμβαση θα μεταφερθείτε πίσω στο κρεβάτι σας όπου θα μείνετε μέχρι την επόμενη μέρα. Το χέρι σας πρέπει να μείνει ακινητοποιημένο στο σημείο που σας υποδείχτηκε. Μπορεί να αισθανθείτε κάποιους πόνους στο σημείο όπου εμφυτεύτηκε ο βηματοδότης. Αν χρειαστεί θα σας δώσουν παυσίπονα.

Αργότερα, ο γιατρός σας θα εξετάσει το βηματοδότη για να βεβαιωθεί ότι λειτουργεί σωστά. Την επόμενη της εμφύτευσης αφού γίνει έλεγχος της σωστής τοποθέτησης θα εξέλθετε του νοσοκομείου, και θα επιστρέψετε την 7η μέρα για την κοπή των ραμμάτων. Πολλοί γιατροί κάνουν πλαστική στο σημείο της τομής όπου τα ράμματα απορροφούνται μόνα τους και δεν χρειάζεται να κοπούν.

ΙΑΤΡΕΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝ

Επιμέλεια εντύπου:

Πουλημένος Λεωνίδας Επιμελητής Καρδιολόγος

Χιωτέλης Ιωάννης Νοσηλευτής ΤΕ